

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-595494-XVIII/08/MP

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 12 października 2008 r.

Pani
Ewa Kopacz
Minister Zdrowia

Szanowna Pani Minister

Na tle spraw wpływających do Rzecznika Praw Obywatelskich ujawnił się problem konieczności uregulowania zapewnienia dostępu do dokumentacji medycznej pacjentów prywatnych gabinetów lekarskich, zamykanych w związku ze śmiercią bądź zawieszeniem albo odebraniem prawa wykonywania zawodu lekarza prowadzącego indywidualną praktykę poza zakładem opieki zdrowotnej.

Zgodnie z zasadą generalną wyrażoną w art. 68 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, każdy ma prawo do ochrony zdrowia, a obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych, (art. 68 ust.2). Zasady tych świadczeń zostały określone ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz. U. z 2008 r. Nr 164 poz. 1027 z późn zm.). Obowiązek prowadzenia przez lekarza indywidualnej dokumentacji medycznej pacjenta, wynika wprost z art. 40 ust.1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (t.j. Dz. U. z 2005 Nr 226 poz.1943 ze zm.).Na mocy przepisów ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2009 Nr 52 poz.417 ze zm.), kwestia udostępniania dokumentacji medycznej pacjentowi została uregulowana w rozdziale 7 „Prawo pacjenta do dokumentacji medycznej”. Stosownie do artykułu 30 ust.1 i 2 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta minister właściwy do spraw zdrowia, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Lekarskiej, Naczelnej Rady

Pielęgniarek i Położnych oraz Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych określi w drodze rozporządzenia rodzaje i zakres dokumentacji medycznej oraz sposób jej przetwarzania, uwzględniając rodzaje podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych, a także konieczność zapewnienia realizacji prawa dostępu do dokumentacji medycznej, rzetelnego jej prowadzenia oraz ochrony danych i informacji dotyczących stanu zdrowia pacjenta. Dotychczas obowiązujące w tym zakresie szczegółowe zasady określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 lipca 2001 r. w sprawie rodzajów indywidualnej dokumentacji medycznej, sposobu jej prowadzenia oraz szczegółowych warunków jej przechowywania (Dz. U. Nr 83 poz. 903), przy czym stosownie do art. 17 pkt. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009r. - Przepisy wprowadzające ustawę o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, ustawę o akredytacji w ochronie zdrowia oraz ustawę o konsultantach w ochronie zdrowia (Dz. U. Nr 76 poz. 641) akty wykonawcze wydane na podstawie art.41 ust.9 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty zachowują moc do dnia wejścia w życie aktów wykonawczych wydanych na podstawie art. 30 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta jednak nie dłużej niż do dnia 1 stycznia 2011 r.

Obowiązek rzetelnego prowadzenia dokumentacji określony został także w art. 28 Kodeksu Etyki Lekarskiej, zgodnie z którym lekarz musi czuwać nad prawidłowym prowadzeniem dokumentacji lekarskiej oraz zabezpieczeniem przed jej ujawnieniem. W zakresie swoich kompetencji właściwa Rada Lekarska sprawuje nadzór nad indywidualną praktyką lekarską, indywidualną specjalistyczną praktyką lekarską oraz nad grupową praktyką lekarską, a w ramach sprawowanego nadzoru Rada jest uprawniona m.in. do przeprowadzania czynności kontrolnych, a w szczególności żądania informacji i udostępniania dokumentacji medycznej z wykonanych czynności- art. 54 ust. 1 i ust.2 pkt. c ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty. Stosownie zaś do §17 ust. 3 w/w rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 30 lipca 2001r. w przypadku zaprzestania wykonywania zawodu lekarza poza zakładem opieki zdrowotnej, kopia dokumentacji może zostać wydana na wniosek: pacjenta, jego przedstawiciela ustawowego, osoby upoważnionej przez pacjenta, a w razie jego śmierci - osoby upoważnionej przez pacjenta do uzyskiwania dokumentacji w przypadku jego zgonu, za

pokwitowaniem; o możliwości wydania dokumentacji lekarz jest obowiązany poinformować pacjenta albo te osoby i dalej w § 19 cytowanego rozporządzenia: jeżeli dokumentacja jest niezbędna do zapewnienia dalszego leczenia, a zwłoka w jej wydaniu mogłaby narazić pacjenta na szkodę na zdrowiu, lekarz wydaje dokumentację pacjentowi, innemu lekarzowi lub uprawnionym osobom uczestniczącym w udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

Na kanwie sprawy prowadzonej przez Rzecznika Praw Obywatelskich, dotyczącej czasowego zawieszenia prawa do wykonywania zawodu jednego z lekarzy, co w konsekwencji doprowadziło do zamknięcia jego prywatnego gabinetu lekarskiego, ujawnił się ogólny problem zapewnienia pacjentom dostępności, zabezpieczenia oraz zarchiwizowania dokumentacji z prywatnych gabinetów lekarskich, które zaprzestały działalności.

Z ustaleń Rzecznika Praw Obywatelskich, w oparciu m.in. o wyjaśnienia udzielone przez Prezesa Naczelnej Rady Lekarskiej wynika, iż problem ten jest znany Naczelnej Izbie Lekarskiej, która w celu uporządkowania przedmiotowej kwestii przyjęła Stanowisko Nr 75/04/IV z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie sposobu postępowania z dokumentacją medyczną, prowadzoną przez lekarza udzielającego świadczeń zdrowotnych poza zakładami opieki zdrowotnej w przypadku jego śmierci. Według tego stanowiska dokumentacja medyczna, prowadzona przez lekarza udzielającego świadczeń zdrowotnych poza zakładami opieki zdrowotnej, w przypadku jego śmierci powinna być przechowywana w okręgowej izbie lekarskiej, której lekarz był członkiem. Powyższe stanowisko zostało zgłoszone przez Prezydium Naczelnej Izby Lekarskiej do projektu uprzedniej nowelizacji ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry, oraz postulowano w nim aby przechowywanie takiej dokumentacji przez okręgowe izby lekarskie było finansowane z budżetu państwa. Jednakże przedmiotowy projekt ustawy został uchwalony z pominięciem przepisów dotyczących kwestii przechowywania dokumentacji medycznej po śmierci lekarza udzielającego świadczeń poza zakładem opieki zdrowotnej, utracie uprawnień do wykonywania zawodu albo likwidacji jego gabinetu.

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 ust.1 pkt.2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 14 poz. 147 ze zm.),

mając na względzie słuszny interes pacjentów, zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o wyrażenie stanowiska w przedstawionej sprawie, zwłaszcza w zakresie potrzeby wprowadzenia stosownych regulacji prawnych dotyczących przedstawionej materii.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich